

Lasten kokemuksista Libanonin hätämajoituksissa

23.9.2024 Israel laajensi sotatoimiaan ja hyökkäsi Libanoniin. Marraskuun alussa YK:n palestiinalaisten avustusjärjestö UNRWA:n rekisteröimiä, hätämajoituksissa oleskelevia lapsia oli yhteensä 1652, kaikkiaan 3669 kodeistaan paennutta ihmistä. Beit Atfal Assumoud on Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry:n palestiinalainen yhteistyöjärjestö Libanonissa. Järjestön kulttuuriohjaaja Jamal Abu Saleh käytti hätämajoituksissa olevien lasten psykososiaalisena tukimuotona sadutusmenetelmää, jossa lapset saivat kertoa tuntemuksiaan liittyen hätämajoitukseen lähtemisestä ja siellä olemisesta sekä vaikeista kokemuksistaan. Tässä kirjoituksessa on otteita lasten tarinoista, joissa kuuluu heidän äänensä, jotka liian usein tahtovat jäädä sodan äänien varjoon. **Tutkimuslupa on saatu?** Nämä lapset ovat joutuneet kokemaan ja pohtimaan sellaista, mitä ei toivoisi ikinä kenenkään joutuvan käymään läpi. Lasten kertomuksista kuuluu turvattomuuden, pelon, äärimmäisen vaikeiden kokemusten sekä surun lisäksi kuitenkin myös paljon voimaa, sinnikkyyttä, toivoa, iloitsemista pienestä sekä kykyä sopeutua tilanteeseen – resilienssiä.

Kuva tähän: Marwan ja Jamalin sadutushetki

Lapsia mietityttää etenkin taakse jätetyt tutut turvalliset asiat, lemmikit ja lelut. Lapsen maailmassa mm. tutut lelut luovat turvallisuuden tunnetta ja lapsi voi leikin avulla käsitellä vaikeita kokemuksia.

Amena, 9 v: "Asun Ein Al Helwen leirillä ja olin leikkimässä serkkujeni kanssa talomme katolla ja olimme niin onnellisia ja sotalentokoneiden äänet olivat todella voimakkaita. Leiriämme oli uhattu pommittaa ja kun he sitten pommittivat sitä, olimme hyvin peloissamme. -- Juoksimme Mar Eliaksen leirille isoäitini kotiin. Toivoisin, että olisin juossut lelut mukaan, koska leikin niillä aina ja täällä isoäitini kotona ei ole yhtään lelua." Maram, 15 v: "Olen todella surullinen, koska juoksin pois ja jätin kolme kissaani kotiin, ja sydämeni särkyi Gazan ja Dahyehin uutisten vuoksi. -- Vaikka olemme talossa, joka ei ole kotimme, on tämä parempaa kuin kuulla pommien äänet." Sukaina, 11 v: "Kun pakenimme kotoamme, lähdimme vain ne vaatteet päällä, joihin olimme pukeutuneet. Emme ottaneet mitään mukaamme, toivoisin, että olisin ottanut mukaan lehuni vaatteet ja säästöpossuni, johon laitan säästöjä, joilla voin ostaa

puhelimien, koska isäni ei voi ostaa minulle puhelinta. -- olen surullinen kodistani ja Etelä-Libanonista ja lisäksi kahdesta marttyyrista."

Lapset kuvaavat kotoa lähtemistä, pakomatkaa, näkemiään asioita, epätoivoa ja toivoa, pommitusten ääniä ja sopeutumista uusiin elinolosuhteisiin. Marwa, 12 v: *"Libanonin ensimmäisenä sotapäivänä olin hyvin peloissani. Äänivalli rikkoutui kovasti ja pelkäsin sitä paljon. -- Pikkusiskoni alkoi itkemään ja isosiskoni meni yöllä ulos leirin kadulle pommitusten aikaan. Kaikki menivät ulos, koska kaikki olivat peloissaan. Pommien äänet olivat todella voimakkaita."* Zeinab, 11 v: *"Asun Ouzaissa ja yhtenä päivänä aluetta uhkasi pommitukset ja äänivalli rikkoutui kahdesti, se oli todella äänekäs. -- Meidän perheemme koostuu kahdeksasta jäsenestä, joten isäni alkoi viemään meitä vaiheittain hänen pienellä moottoripyörällään. Koulussa (Batinan koulu, hätämajoitus) olen saanut kavereita ja toivoisin, että olisin ottanut suosikkini mukaan, joka nukkui aina vieressäni."* Hussein, 13 v: *"Olin kaupassa ja, kun saavuin kotiin, kuulin pommien äänet. Sisarukseni ja minä olimme hyvin peloissamme. -- Menimme hotelliin ja yövyimme siellä. Meiltä ei veloitettu mitään, koska oli liian myöhäistä."*

Ali, 10 v: *"Kun pakenimme kotoamme, meni hetken aikaa ja raketti osui miehiin, jotka seisoivat kotimme edessä ja heistä tuli marttyyreita."* Husein: *"Pommitukset olivat aivan edessämme ja meitä oli viisi kotona – äiti, isä ja me kolme lasta. Lähdimme tavaroinemme moottoripyörällä ja pääsimme leiriin"* Bassant, 13 v: *"Lähdin pakoon isoäitini ja sisarusteni kanssa. Oli kamalaa nähdä tulta ja kuolemaa. -- Asumme tyhjässä huoneessa, jossa on vain tuoleja ja ihmisiä istuu kaduilla. Ei ole ruokaa eikä vaatteita. Toivon, että sota loppuu pian; emme kestä enää. -- Toivon, että joko kuolisimme tai pääsisimme irti tästä sodasta."*

Turvaa, toivoa ja pientä iloa lapsille on tuottanut mm. muut ihmiset, uudet ystävät, järjestetyt aktiviteetit, omat tavarat, uskonto ja yhteisöllisyys. Ali, 10 v: *"Me tunnemme olomme hieman pelokkaiksi, mutta pärjäämme kyllä. Kuulemme usein voimakkaiden pommien ääniä, mikä pelottaa meitä, joten alamme lukea Koraania lohdutukseksi."* Hadi, 11 v: *"-- Yhtenä päivänä istuin talossa, kun siskoni tuli kertomaan, että minun kannattaisi mennä Beit Atfal Assomoudiin, koska siellä tehdään hienoja aktiviteetteja. Menin ja osallistuin aktiviteetteihin ja sain uusia ystäviä."* Hussein, 13 v: *"-- Menin hakemaan vaatteita itselleni ja nyt tunnen oloni hieman iloisemmaksi, mutta rakastan kotiani enemmän kuin koulussa asumista."*

Lapset osaavat nähdä tilanteessa myös toivoa paremmasta huomisesta, rauhasta ja turvasta. Näitä vaatimattomia toiveita sanoittaa mm. 11-vuotias Hadi: *"Rukoilen vastarinnan voittavan*

sodan ja, että voisimme mennä takaisin koteihimme turvallisesti. Toivon voittoa Palestiinalle ja Libanonille ja että voisimme mennä takaisin kotimaahamme Palestiinaan.” Kotiinpaluun toiveita sanoittavat myös 10-vuotias Ali: “Toivon, että sota loppuu ja voisimme palata koteihimme. Ja kerron maailmalle, että olemme vahvoja emmekä pelkää ja että jumala suojelee meitä.” ja 9-vuotias Amena: ”Toivon, että sota loppuu pian ja pääsen takaisin kotiin, koska ei ole mitään niin kaunista kuin oma koti. Rukoilen jumalaa, että voitamme sodan.”

Lasten tarinat puhuvat puolestaan. Toivotaan, että lasten toiveet toteutuvat.

Najua Shweeke, psykologi